

СОЛИ НАВИ ТАҲСИЛ ВА 27-УМИН СОЛГАРДИ ИСТИҚЛОЛИЯТИ ДАВЛАТИИ ТОҶИКИСТОНРО БАРОЯТОН МУБОРАҚБОД МЕГЎЕМ!



FANOVAR

То ҷаҳон буд аз сари одам фароз,
Кас набуд аз роҳи дониш бениёз

Фановар

Нашрияи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

3 сентябри соли 2018

№ 12-13
(88-89)

Дарси сулҳ ва рӯзи дониш беҳтарин имкониятест, ки мо дар шароити торафт печидаву мураккаб шудани вазъи ҷаҳони муосир нақши сулҳу субот ва ваҳдати миллиро дар таҳкими аркони давлатдорӣ миллӣ ва пешрафти давлату ҷомеа таъкид созем, доир ба таъмини ҳадафҳои стратегии миллӣ, аз ҷумла дастоварду мушкilotи яке аз соҳаҳои муҳимтарини иҷтимоӣ - мактабу маориф изҳори назар карда, бори дигар таваҷҷуҳи мактаб, оила ва ҷомеаро барои боз ҳам беҳтар намудани таълиму тарбия дар кишвар ҷалб намоем.

Эмомалӣ Раҳмон

СУХАНРОНИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР ВОХӢРӢ БО УСТОДОНУ ДОНИШӢӢНИ ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОҶИКИСТОН ВА КОРМАНДОНИ СОҶАИ ТАНДУРУСТӢ БА МУНОСИБАТИ РӢЗИ ДОНИШ ВА ОҶОЗИ СОЛИ НАВИ ТАҲСИЛ

01.09.2018, шаҳри Душанбе



Устодону донишҷӯени ги-ромӣ!

Муҳтарам роҳбарону кормандони соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли!

Ҳозирини арҷманд!

Ҷамаи шумо ва устодону омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, хонандагону донишҷӯен, аҳли маориф, кормандони соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии мамлакатро ба муносибати оғози соли нави таҳсил, Рӯзи дониш ва дарси сулҳ табрик меғӯям.

Соли нави таҳсил, ки бо дарси сулҳ шурӯъ мегардад, ҳар яке моро водор месозад, ки доир ба моҳияти сулҳ, аҳамияти суботи оромӣ ва ваҳдати миллӣ дар шароити кунунӣ бори дигар андеша кунем.

Зеро масъалаи сулҳ дар ҷамаи давру замонҳо ва бахусус, дар шароити ниҳоят мураккаби ҷаҳони имрӯза аз ҷумлаи масоили ниҳоят муҳим буда, ҳифзи он шартӣ асосии пойдорӣ ҳар як давлат ва дар маҷмӯъ, амнияти осудагии ҷомеаи башарӣ мебошад.

Сулҳу оромӣ ва суботи сиёсӣ, хусусан, барои мардуми шарифи тоҷик мафҳуми бисёр азиз буда, сокинони кишвари мо ба қадру манзалати ин неъматӣ ҳаётбахш бештар мерасанд.

Зеро ҳалқи Тоҷикистон бар асари даргириҳои сиёсии солҳои 90-уми асри гузашта ва ҷанги таҳмили шаҳравандӣ ба зарбаи ҷонкоҳе гирифтанд, ки даҳшати онро ягон фарди солимфикри ҷомеаи мо ҳаргиз фаромӯш намекунад.

Мо ҳуб дар хотир дорем, ки дар он солҳо баъзе кишварҳо ба воситаи дастҳои худ, яъне роҳбарону фаъолони собиқ ҳизби террористиву экстремистии наҳзат - хоиноне, ки барои қонеъ сохтани нафси бади хеш Ватан, миллат, таъриху фарҳанги миллӣ ва ҳатто мазаҳабшонро фурӯхта буданд, мехостанд ба сари мардуми мо фарҳангу мазаҳаби беғоноро таҳмил карда, дар Тоҷикистон давлати исломӣ барпо намоянд. Ҳарчанд ки ҷанги таҳмили дар кишварамон боиси қурбони зиёд ва хисороти ниҳоят вазнин гардид, вале ин нақшаи шуми душманони миллати мо барбод рафт ва тири хоинони Тоҷикистон хок хӯрд.

Мардуми шарифи тоҷик дар атрофи Ҳукумати қонуни ва фарзандони оғоҳу бонангу номуси худ муттаҳид шуда, соҳти давлатдорӣ демокративу ҳуқуқбунёд ва дунявиро интихобу пуштибонӣ карданд.

Бо дарназардошти сабақҳои талхи солҳои 90-ум ман шаҳравандони кишварро доим хушдор медиҳам, ки ҳамеша хушёр бошанд, зираки сиёсиро аз даст надиханд ва дар гафлат намонанд.

Зеро солҳои охир дар натиҷаи торафт густириш пайдо кардани фаъолияти гурӯҳу ҳаракатҳои экстремистиву террористӣ вазъи ҷаҳон ба дараҷае ҳассосу печида ва мураккабу пешгӯинашаванда гардидааст, ки ягон кишвар кафолати эмин мондани дар канор будан аз ин раванди хатарнокро надорад.

Имрӯз даҳолати берунаи хароб-

коронаву тақдирсӯзе, ки беш аз ду даҳсола қабл дар Тоҷикистони мо сурат гирифта буд, дар чандин кишвари Шарқи Наздик ва Миёна ва дигар минтақаҳои дунё, аз ҷумла Сурияву Ироқ, Тунису Яман, Афғонистон ва мамолики дигар амалӣ гардида, дар натиҷа садҳо ҳазор одамони бегуноҳ ба ҳалокат расидаанд ва миллионҳо нафари дигар ба тарки манзили зисту ватани худ маҷбур шудаанд.

Дар чунин шароит ҳимояи сулҳу оромӣ ба масъалаи муҳимтарин, аввалиндараҷа ва ҳаётии сокинони сайёра табдил ёфта, аз ҷумла ҳар яке моро низ водор месозад, ки ба қадри суботи комили сиёсии Ватани азизи худ расем ва онро чун неъматӣ бебаҳои зиндагиамон ҳифз намоем.

Мо насли наврас ва ҷавонорро бояд дар рӯҳияи ҳисси баланди миллӣ, ватандӯстӣ ва ифтихори ватандорӣ тарбия кунем.

Фарзандони мо бояд ҳамеша дар ёд дошта бошанд, ки илму дониш омӯختан, соҳиби касбу ҳунар шудан ва зиндагии осудаву фаъолияти самаранокӣ онҳо дар оянда аз ин омилӣ ҳаётбахш, яъне сулҳу оромии кишвар ва суботи сиёсии ҷомеаи вобастагии мустақим дорад.

Давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон ҷамаи захираву имкониятҳоро ба фароҳам овардани шароити мусоид барои зиндагиву таҳлили наврасон қавонон, яъне насли ояндасози миллат сафарбар кардааст.

Ҳукумати мамлакат бо мақсади таъмин намудани рушди илму маориф, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва ҳалли масъалаҳои шуғлу варзиш маблағгузориро ба ин соҳаҳои афзалиянок сол ба сол афзоиш медиҳад.

Танҳо соли равон дар кишвар аз ҳисоби ҷамаи сарчашмаҳо 150 муассисаи нави таълимӣ ба маблағи 524 миллион сомонӣ барои 70 ҳазор нафар хонанда бунёд гардида, як қисми онҳо дар арафаи соли нави таҳсил ба истифода супорида шуданд ва қисми дигарашон то охири сол ифтиҳоҳ карда мешаванд.

Тибқи амре, ки 22 майи соли равон ба имзо расонидам, аъзои Ҳукумат, роҳбарони кумитаҳо, ҳадамоту агентҳо, дигар сохтору мақомоти давлатӣ ва ташкилоту муассисаҳоро, сарфи назар аз шак-

ли моликияти онҳо, вазифадор намудам, ки дар тамоми шаҳру ноҳияҳо, махсусан, дар деҳаҳои дурдаст барои бунёди иншооти таъиноти иҷтимоӣ, аз қабилӣ муассисаҳои соҳаи маориф, тандурустӣ, фарҳанг, варзиш ва соҳаҳои хизматрасонӣ яқчо бо соҳибкоруни тоҷирон ва сокинони маҳалҳо тадбирҳои мушаххас андешанд.

Бовар дорам, ки то соли 2021, яъне то чашни сисолагии истиқлолияти давлатии Тоҷикистони азизамон қисми зиёди мушкilotи масъалаҳои соҳаи иҷтимоӣ рафъ хоҳанд шуд.

Дар ин раванд мо ният дорем, ки то соли 2021 таъмиру таҷдид ва бунёди муассисаҳои таълимиро дар ҷамаи шаҳру ноҳияҳои мамлакат асосан ба анҷом расонем.

Як масъаларо хотирнишон менамоем, ки ба шарофати истиқлолият ва дар натиҷаи ғамхорӣ доими Ҳукумат ҳоло дар кишвар ҷамаи шаклҳои муассисаҳои таълимӣ - литсею гимназияҳо, литсейҳои Президентӣ ва мактабҳои байналмилалӣ барои хонандагони болаёқат, коллеҷҳо ва филиалҳои муассисаҳои бонуфузи таҳсилоти олиӣ кишварҳои хориҷӣ фаъолият доранд, ки чанд даҳсола пештар касе доир ба таъсиси онҳо ҳатто фикр намекард.

Илова бар ин, имрӯз ҳазорҳо нафар ҷавонони тоҷик дар беҳтарин мактабҳои олиӣ мамолики пешрафтаи ҷаҳон машғули омӯختани илму дониш ва касбу ҳунар мекунанд.

Мо ба масъалаи ғамхорӣ нисбат ба кормандони соҳаҳои иҷтимоӣ ҳамеша эътибори аввалиндараҷа медиҳем.

Масалан, танҳо музди меҳнати кормандони соҳаи маориф аз соли 2000-ум то соли 2018 беш аз 100 баробар зиёд карда шудааст.

Бо мақсади идома бахшидан ба раванди беҳсозии шароити моддии кормандони соҳаҳои илму маориф, тандурустӣ ва дигар бахшҳои иҷтимоӣ рӯзи 14 августи соли ҷорӣ фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба баланд бардоштани андозаи музди меҳнати онҳо ба имзо расид, ки ҷамаи шумо аз ин иқдом хабар доред.

Ҳозирини гиromӣ!

Тибқи таҳлилҳо солҳои охир

сатҳи сифати таълим дар муассисаҳои таълимии кишвар беҳтар шуда истодааст.

Як қисми муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, бахусус, литсею гимназияҳо ба омӯзиши илмҳои дақиқи табиӣ ва технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ афзалият дода, дар ин самт ба пешравиҳо ноил гардидаанд.

Ҳоло ислоҳоти зинаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ бо маром амалӣ шуда истодааст.

Дар натиҷа сатҳи сифати тайёр кардани мутахассисони ҷавобгӯ ба талаботи бозори меҳнат дар як қатор муассисаҳои таҳсилоти олиӣ касбӣ имрӯз ру ба беҳбудӣ ниҳодааст.

Дар маҷмӯъ, навсозӣ дар низоми таҳсилоти олиӣ касбӣ ва пас аз таҳсилоти олиӣ касбӣ бо маром идома ёфта, бо татбиқ гардидани усулҳои нави таълим дар аксари ихтисосҳо беҳбудӣ ба мушоҳида мерасад.

Ҳоло доираи ҷаҳонбинии наврасону ҷавонон васеъ гардида, шавқу рағбати онҳо ба омӯختани илму дониш ва касбу ҳунар зиёдтар гардидааст.

Сатҳи маърифат, одоби ахлоқ ва сазо талоши насли имрӯза, яъне фарзандони замони истиқлолият моро ба ояндаи неки онҳо эътимод мебахшад. Итминон дорам, ки насли ояндасози мо минбаъд низ ба омӯзиши илмҳои муосир ва ҳифзи арзишҳои миллӣ эътибори бештар хоҳад дод.

Дар баробари дастовардҳои зикршуда дар баъзе муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олиӣ касбӣ ва баъд аз таҳсилоти олиӣ касбӣ сифати таълим ва сатҳи дониш ҳанӯз ба стандартҳои байналмилалӣ ва меъёрҳои талаботи давлатӣ ҷавобгӯ нест.

Чунин вазъ дар низоми таҳсилоти миёна ва олиӣ касбӣ ва баъди таҳсилоти касбии соҳаи тандурустӣ низ ба мушоҳида мерасад.

Аз ин рӯ, мо тасмим гирифтаем, ки имрӯз бо шумо мулоқот карда, фикру мулоҳизаҳои худро доир ба дастоварду пешравиҳо, натиҷаҳои ислоҳоти навсозӣ, татбиқи консепсияву барномаҳои давлатии соҳаи тандурустӣ, сатҳи донишу малакаи

(Давомаш дар саҳ. 2)

СУХАНРОНИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР ВОХӢРӢ БО УСТОДОНУ ДОНИШЧӢӢНИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОҶИКИСТОН ВА КОРМАНДОНИ СОҲАИ ТАНДУРУСТӢ БА МУНОСИБАТИ РӢЗИ ДОНИШ ВА ОГОЗИ СОЛИ НАВИ ТАҲСИЛ

(Аввалаш дар саҳ. 1,2)

Доир ба ин масъала ман дар паёми навбатии худ таъкид карда будам.

Дар баъзе беморхонаҳо ва ошгоҳҳо таъбибот бо усули гиёҳдармонӣ ба роҳ монда нашудааст, ҳол он ки ҳамаи навъҳои набототи мо ба таъбибот мусоидат карда, қисме аз онҳо аз ҷониби соҳибкорон ба хориҷа бароварда мешавад.

Аз ин рӯ, вазоратҳои тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, рушди иқтисод ва савдо, саноат ва технологияҳои нав, молия, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ вазираддор карда мешаванд, ки яқҳо бо соҳибкорони ватанӣ ва бо ҷалби сармоия мустақими хориҷӣ ҷиҳати таъсиси корхонаҳои дорусозӣ, истеҳсоли дору аз гиёҳҳои шиғобаҳши кишвар ва рушди саноати дорусозӣ чораҷӯӣ карда, барои зиёд намудани номӯи доруворӣ ва маводи бастабандӣ тадбирҳои ҷиддиро амалӣ намоянд.

Ҳозирини гиёмӣ!

Ҳукумати Тоҷикистон ба рушди илм ва тарбияи кадрҳои баландхатмос диққати аввалиндараҷа дода, маблағгузорию дар ин самт мунтазам зиёд карда истодааст.

Зеро мо метавонем мушкilotи мавҷудаи Ватанамонро тавассути илм бартараф созем ва барои рушди бомароми иқтисоди миллӣ заминаи боз ҳам мусоид фароҳам орем.

Бо ин мақсад мо дар сохтори Вазорати тандурустӣ Академияи илмҳои тибро таъсис додем, ки қормандони он бо қорҳои илмиву таҳқиқотӣ машғул шаванд.

Ҳоло дар соҳаи тиб 16 муассисаи илмӣ амал менамояд, ки аз ин шумора 11 муассиса дар даврони соҳибистиқлолӣ таъсис ёфтааст.

Дар ин марказҳои илмӣ олимону донишмандони ботаҷриба қору фаъолият доранд ва дар аксари онҳо шӯроҳои илмӣ таъсис ёфта, масъалаҳои муҳими илми тибро баррасӣ мекунанд.

Бо вуҷуди чунин шароити имкониятҳо дар соҳаи илми тиб ихтироъкорӣ, гирифтани патентҳо ва сертификатҳо кам мебошад.

Дар панҷ соли охир олимони соҳаи тиб ҳамагӣ ба 221 ихтирооту патент ва 447 пешниҳоди навоарӣ (сертификат) соҳиб шудаанд, ки қонеъкунанда нест.

Бинобар ин, роҳбарони муассисаҳои илми соҳаи тибро зарур аст, ки аз ҳисоби ҷавонон ва мутахассисони боистеъдоду ихтироъкор гуруҳҳои таҳқиқотӣ ташкил дода, яқҳо бо олимони физика, кимия, техника ва технология доир ба кашфиёту ихтирооти нав чораҷӯӣ намоянд.

Бо таъсис ёфтани Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳоло дар муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии касбии кишвар 40 шӯрои диссертатсионӣ ташкил гардидааст, ки аз онҳо 4 шӯро ба соҳаи тандурустӣ алоқаманд мебошад.

Ба назари мо, вақти он расидааст, ки илми тиб баробари дигар илмҳои соҳавӣ бояд навсозӣ гардад ва рушди он таъмин карда шавад.

Масъалаи тайёр кардани кадрҳои соҳаи тандурустӣ яқ аз вазифаҳои аввалиндараҷаи Ҳукумат ба ҳисоб меравад.

Дар стратегияву консепсияҳо ва барномаҳои давлатӣ масъалаи таҳкими иқтисоди кадрӣ махсус таъкид ёфта, ҷадвали тайёр кардани кадрҳои вобаста ба шаҳру ноҳияҳо тадиқ гардидааст.

Қобили зикр аст, ки имрӯз қариб 70 фоизи қормандони соҳаҳои маориф ва тандурустиро занон ташкил медиҳанд.

Ин нишондиҳанда гувоҳи возеҳи ғамхориву дастгирии Ҳукумати мамлакат дар замони соҳибистиқлолӣ мебошад.

Ҳоло дар дар Тоҷикистон 70 500 нафар қормандони тиб фаъолият доранд.

Вале дар айни замон беш аз 4200 нафар табибон ва зиёда аз 2200 нафар ҳамшираҳои шафқат намерасанд, ки асосан ба вилоятҳо ва

шаҳру ноҳияҳо мансуб мебошанд.

Ин ҳолат низ ташвишовар буда, ислоҳи саривақтӣ меҳояд.

Дар муассисаҳои таҳсилоти олии тиббии хориҷи кишвар 530 нафар таҳсил мекунанд, ки 85 нафари онҳо аз ҳисоби стипендияи байналмилалӣ Президенти Тоҷикистон "Дурахшандагон" мебошанд.

Дар мамлакат 23 муассисаи таҳсилоти миёнаи касбии тиббӣ, аз ҷумла 8 муассисаи ғайридавлатӣ фаъолият дорад, ки дар онҳо 36 500 нафар донишҷӯён таҳсил мекунанд.

Дар фаъолияти коллеҷҳои тиббии давлативу хусусии аксарияти шаҳру ноҳияҳо камбудиву норасоии ҷиддӣ ба назар мерасанд.

Аз таҳлилҳо бармеояд, ки сатҳу сифати таълим дар муассисаҳои миёнаи касбии соҳаи тандурустӣ ғайриқаноатбахш мебошад.

Илова бар ин, то ба ҳол ба ҳама китобҳои дарсӣ ба забони тоҷикӣ таълиф гардидаанд.

Бинобар ин, ба вазоратҳои маориф ва илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли супориш дода мешавад, ки дар ин самт чораҳои иловагӣ зарурӣ андешанд.

Вобаста ба ин, бояд гуфт, ки сатҳу сифати хизматрасонии тиббӣ ба аҳоли аз ҷониби ҳамшираҳои тиббӣ беҳбудии ҷиддиро талаб менамояд.

Аз ин рӯ, Дастгоҳи иҷроияи Президент ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли вазираддор карда мешаванд, ки фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи тиббӣ, хусусан, коллеҷҳои тиббии ғайридавлатиро ҳамҷониба санҷида, ҳулосаи худро ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Ҳоло дар кишвар се муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба тайёр кардани мутахассисони соҳаи тиб машғул аст. Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино дорои биноҳои муосири таълимӣ, клиникаҳо ва озмоишгоҳҳои замонавӣ мебошад.

Соли 2017-ум 1288 нафар мутахассисони ҷавон ин дониш-

гоҳро хатм кардаанд.

Зикр бояд кард, ки сатҳи дониш ва малакаи амалии хатмкунандагони ин муассисаи таълимӣ низ беҳбудиро талаб мекунанд.

Ҳамчунин, таъкид месозам, ки диққати асосӣ на ба шумора, балки ба сифати таълим ва сатҳи касбияти донишҷӯёну хатмкунандагон дода шавад.

Дар баробари ин, дастрасии донишҷӯён ба қорҳои таҳсилоти таъбибот ва муошират бо беморон бояд беҳтар карда шавад.

Соли 2016 бо мақсади бартараф кардани норасоии кадрҳо дар соҳаи тандурустӣ Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон таъсис дода шуд, ки ҳоло дар он зиёда аз 1100 нафар донишҷӯён таҳсил доранд.

Мушкilotи асосии донишгоҳи мазкур то ҳанӯз муҳайё нагардида ни заминаи зарурии моддиву техникӣ ва нарасидани устодону омӯзгорони дорои дараҷаву унвонҳои илмӣ мебошад. Вазоратҳои маориф ва илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва дигар сохтору мақмотро зарур аст, ки дар ин самт чораҳои дахлдор андешанд.

Ҳозирини гиёмӣ!

Ҳукумати кишвар дар идомаи қорҳои созандагиву бунёдқорӣ пайкараи Шайхурраис Абӯалӣ ибни Синоро дар шаҳраки "Шифобаҳш" ва дар байни бинои марказии Донишгоҳи давлатии тиббии ба номи ин алломаи бузург, ки аз нав қорат рост карда истодааст, ҷойгир намуд, ки он рамзи ҷовидонаи эътибори илми тибби тоҷик мебошад.

Ман борҳо таъкид кардаам, ки вориси Абӯалӣ ибни Сино будан тахно доштани маълумоти олии тиббӣ ва пӯшидани хилъати сафед нест, балки идома додани афқору андеша ва маҳорати касбии ин чеҳраи нотақрори Шарқ мебошад.

Ба қариб Анҷумани умумимиллии табибони кишвар Кодекси аҳоли табибони Тоҷикистонро қабул намуд, ки дар он "Савганди табиби Ҷумҳурии Тоҷикистон" (қаблан "Қасами Гиппократ" мегуфтанд)

ҳамчун роҳнамо ва меъёри ахлоқиву башардӯстонаи ҳар як табиб тасдиқ гардида.

Вобаста ба ин, қормандони соҳаи тибро зарур аст, ки ба савганди худ ҳамеша содиқ бошанд ва ба халқи азизамон софдилона хизмат кунанд.

Бовар дорам, ки табибони мо ба нафъи ҷомеа ва солимии он минбаъд талоши бештар карда, сазовори ҳурмату эҳтироми умум мегарданд.

Дӯстони азиз!

Илму дониш дар миёни мардуми мо аз қадим мақоми хос дошт ва мардуми бофазлу ҳунари тоҷик ба ин манбаи маърифат ҳамеша арҷ мегузошанд.

Мо низ бояд суннатҳои неки гузаштагонамонро эҳтиром намоем, аз усулҳои муосири таълими тарбия истифода кунем, доираи донишу маърифат ва камолоти маънавии насли навраси кишварамонро тавсеа бахшида, дар зеҳни онҳо эҳтиром гузоштан ба муқаддасот ва руқбарону давлатдориро ҷой намоем, онҳоро дар рӯҳияи ватандӯстиву ҳисси баланди миллӣ ва худогоҳиву худшиносии ба воя расонем.

Ҳамаи шумо, ҳозирини гиёмиро ба ифтихори ҷашни бузурги миллиамон - солгарди истиқлолияти давлатӣ, ки баъди чанд рӯз фаро мерасад, самимона табрик гуфта, бовар дорам, ки роҳбарону қормандони соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, илму маориф ва масъулони муассисаҳои таълимӣ ба ислоҳи камбудиву ҷойдошта эътибори ҷиддӣ дода, ҷиҳати сазовор истиқбол гирифтани 30-солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз имрӯз қӯшишу талоши дучанд мекунанд ва дар ободиву пешрафти Ватани маҳбубамон ҳиссаи арзишманди худро мегузоранд.

Бори дигар Рӯзи дониш ва дарси сулҳ ба ҳамаи сокинони мамлакат муборак бошад!



Ҳамкасбон ва донишҷӯёни гиёмӣ!

Чун дар арафаи таҷлили бузургтарин дастоварди миллату давлат - Истиқлолияти давлатии кишвари азизамон қарор дорем, сухани табрикии хешро меҳоям бо чунин суханони арзишманди Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти маҳбуби кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки асолат ва муҳимияти истиқлолияти миллиро ба таври барҷаста ифода мекунанд, оғоз намоям.

"Воқеан ҳам Истиқлолият тантанаи хирад ва андешаи миллати солору қӯҳанбунёди тоҷик, оғози марҳалаи навини давлатдорӣ миллӣ, омил иттиҳоду сарҷамъии мардуми фидокору ватандӯсти мо, василаи муҳимтарини ҳифзи асолату ҳувияти миллӣ ва муҳимтар аз ҳама, нишонаи возеҳи ҳастии миллат ба шумор меравад".

Устодон, қормандон ва донишҷӯёни азиз!

Оғози соли нави таҳсил - Рӯзи дониш-

ИСТИҚЛОЛИЯТ - БУЗУРГТАРИН САРМОЯИ МИЛЛАТУ ДАВЛАТ

Табриқоти ректори донишгоҳ Амонзода Илҳом Темур ба ифтихори соли нави таҳсил ва 27-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ро имсол мову шумо дар арафаи бузургтарин ҷашни кишвар, яъне 27-солагии Истиқлолияти давлатии ҷумҳурии азизамон истиқбол мегирем.

Рӯзи дониш - иди илму маърифат, ҷашни аҳли зиёи ҷумҳурӣ буда, дар рӯҳияи баланди идона, ифтихори ватандорӣ ва болидагӣ фароҳамдӣ аз рушду нумӯи кишвар, ғамхорӣ ва таваҷҷӯҳи ҳамешагии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба рушду нумӯи мактабу маориф ва таҳсилоти олии, ки онро соҳаи афзалиятнок эълон намудааст, ҷараён мегирад.

Аз ин рӯ, ҳамаи шуморо бо соли нави таҳсил ва 27-умин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон самимона табрику таҳният мегӯям.

Устодон ва донишҷӯёни гиёмӣ!

Истиқлолият барои ҳар як шахси ватандӯст ва худшиносу худогоҳ азизу муқаддас буда, соҳибхитиёрӣ ва эътирофи ин ё он кишварро дар арсаи байналмилалӣ муайян менамояд. Аз инҷост, ки ҳар як халқу миллат барои ба даст овардани он қӯшишу заҳматҳои зиёд ба харҷ медиҳад.

Истиқлолияти Ҷумҳурии Тоҷикистон чун дигар халқҳои собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ харчанд осон ба даст омада бошад ҳам, лек барои ҳифзу ниғаҳдошти дастовардҳои он тоҷикону тоҷикистони-

ёнро бо мушкилиҳои зиёд рӯ ба рӯ кард. Ҷанги таҳмилии шаҳравандӣ, ки аз хориҷи кишвар тарҳрезӣ шуда буд, мавҷудияти давлати ҷавони соҳибистиқлолро зерӣ хавфу хатари ҷиддӣ гузошт. Хушбахтона, халқи бофарҳангу тамаддунсози тоҷик таҳти Сарварию ҷавонмард оқилу доно, фарзанди фарзонаи миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ин имтиҳони саҳти таърих бомуваффақият гузашта, мушкилиҳои сохтаро паси сар намуд. Ба ибораи дигар, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тавассути қаҳду талош ва донишу маҳорати баланди роҳбарӣ халқро аз парокандагӣ ва давлатро аз нестшавӣ наҷот дод.

Боиси хурсандӣ ва фароҳамдист, ки бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати саноат ва тенологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон заминаи моддӣ-техникии донишгоҳ сол то сол мустаҳкамтар гардида, имкониятҳои тайёр намудани мутахассисони ба талаботи бозори меҳнат рақобатпазир бештар шуда истодаанд.

Устодон ва донишҷӯёни азиз, дастовардҳои зиёде, ки мову шумо дар бистуҳафт соли Истиқлолияти кишвар соҳиб гардидем, самараи истиқлолият ва фаъолияти пурсамари Шумо - ҳайати профессорон, устодон ва қормандон баҳри

амалӣ намудани сиёсати хирадмандонау маорифпарваронаи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон буда, моро водор месозанд, ки минбаъд низ қору фаъолиятамонро дар сатҳи боз ҳам баландтар ба роҳ монем ва барои тайёр намудани мутахассисони баландхатмоси соҳаҳои гуногуни саноат ва иқтисодиёт, ки кишвари азизамон ба онҳи зиё бештар дорад, ғайрату матонат ва ташаббусқорӣ нишон диҳем.

Донишгоҳи тенологияи Тоҷикистон раванди таълимро тибқи низоми кредитии таҳсилот ба роҳ монда, дар ҳамқорӣ бо донишгоҳҳои бонуфузи хориҷи кишвар, созмонҳои байналмилалӣ соҳаи таҳсилот қадамҳои устувор гузошта, мутахассисонро вобаста ба талаботи бозори ҷаҳонӣ тайёр мекунанд.

Маҳз Истиқлолият имкон фароҳам овард, ки ДТТ-и имрӯза ба як донишгоҳи замонавии дар сатҳи байналмилалӣ шинохташудау эътирофгардида табдил ёбад.

Дар ин рӯзи фароҳамдист ба умеди дастовардҳои боз ҳам назаррастарии илмию тадиқотӣ ва паҷӯшишию омӯзгорӣ кулли ҷомеаи донишгоҳ, баҳусус донишҷӯёни соли аввали таҳсилро, ки бо мақсади андӯхтани дониш ва маҳорати касбӣ ба Донишгоҳи тенологияи Тоҷикистон омадаанд, бо фарорасии соли нави таҳсил ва 27-умин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз сидқи дил муборакбод намуда, ба шумоён дар раванди таълиму донишандӯзӣ қомебиҳои беназир таманно дорам.

НАМОИШИ МАҲСУЛОТИ КОРХОНАҲОИ САНОАТИИ ТОҶИКИСТОН ДАР ШАҲРИ ТОШКЕНТ



Дар доираи сафари расмий Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Ҷумҳурии Ўзбекистон рӯзи 17 августи соли 2018 дар шаҳ-

ри Тошкент намоиши маҳсулоти корхонаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти унвони "Дар Тоҷикистон истеҳсол шудааст" баргузор гардид.

Намоишгоҳи мазкурро президентони ду кишвари бо ҳам



дӯст муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Шавкат Мирзиёев ифтитоҳ бахшида бо маҳсулот ва фаъолияти корхонаҳои саноатии Тоҷикистон аз наздик шинос шуданд ва ба сифати онҳо баҳои баланд доданд. Дар намоишгоҳ зиёда аз 60 корхонаҳои саноатӣ ба монанди ширкатҳои "Талко", "Фароз", корхонаҳои "Қолинҳои Қайроққум", "Оби Зулал", "Шоҳона", "Амирий", "Шири Душанбе", "Ғафур семент", "Ақиқа", "Апреловка" маҳсулоти худро ба намоиш ва фурӯш гузоштанд.

Намоишгоҳ аз ду толори калон иборат буда бо санъати баланд ва дизайни зебо ороиш дода шуда буд. Ҳар як корхона дар масоҳати ҷудошуда тарҳи зебои ороиши корхонаи худро сохта маҳсулоти хешро ҷойгир намуданд. Бояд қайд намуд, ки намоиши маҳсулоти саноатии Тоҷикистон дар чунин сатҳи баланд берун аз хориҷи кишвар бори аввал аз тарафи Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шуда сазовори баҳои баланд гардид. Бо супориши Вазирати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон Шавкат Бобозода Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон гӯшаи Маркази мониторинги раванди истеҳсолоти корхонаҳоро, ки аз як монитори андозаи 6x4м ва 4 адад компютерҳои назоратӣ иборат буд, ташкил намуд. Ташкили чунин марказ, ки таҷрибаи аввал буд, аз тарафи сарони ҳар ду кишвар баҳои баланд гирифт.

Дар рӯзи 18 августи соли 2018 дар ҳамаи намоишгоҳ барои ҳамаи хоҳишмандон боз гардида меҳмонони зиёде ташриф оварданд ва маҳсулоти пешкашшударо харидорӣ намуданд. Дар як рӯз фурӯштани маҳсулоти зиё-



ди корхонаҳои саноатии кишвар гувоҳи он гардид, ки корхонаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба истеҳсоли маҳсулоти дар бозори ҷаҳонӣ рақобатпазир машғул буда, берун аз Тоҷикистон маҳсулоти

худро фурӯхта метавонанд.

М. Юсупов,
муовини ректор оид ба
инноватсия ва технологияҳои таълим



Латипов Довуд, донишҷӯи курси 1-уми ихтисоси 1-25010301-В (русӣ) факултети иқтисодии ҷаҳон ва маркетинг, хатмкардаи мактаби байналмилалӣи Президенти дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе.

Ман пеш аз интиҳоб намудани Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дар чорабинии рӯзи "Дар ҳақиқи кушода"-и донишгоҳ, ки моҳи апрели соли 2018 доир гардида буд, иштирок доштам. Дастовардҳои илмӣ-зеҳнӣ, базаи моддӣ-техникии, ҳамкорӣҳои байналмилалӣ ва шарту шароитҳои таҳсил дар ин донишгоҳ маро водор намуд, ки маҳз ҳамин донишгоҳро интиҳоб намоям. Хушбахтона, донишҷӯи ин муассисаи таҳсилоти олиӣ кишвар гардидам. Мақсад дарам, ки факултети иқтисодии ҷаҳон ва маркетинги донишгоҳро бо дипломи аъло хатм намоям ва баъди хатми зинаи таҳсилоти бакалаврият ба шӯбаи магистратура дохил шуда, онро низ бо муваффақият хатм карда соҳиби кӯсубу кори дӯстдоштаам гардам.

Намозова Шукрона, донишҷӯи курси 1-уми факултети менеҷменти молиявӣ ва инноватсионӣ, ихтисоси 1-25010104, хатмкардаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №45-и ноҳияи Фирдавӣ

Сабаби ихтисоси 1-25010104-инкишофи иқтисоди илмию техни-

кии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистонро интиҳоб карданам ин аст, ки ба он завқу шавқе зиёд доштам ва мехоҳам дар оянда коргари бонк шуда ба халқу ватан софдилона хизмат намоям. Боварӣ дарам ДТТ,



ки шароитҳои хуби таълим ва устодони соҳибтаҷриба дорад, барои мутахассиси хуб шуданам мусоидат менамоянд.

Сафарзода Солеҳ Шералӣ, донишҷӯи курси якуми факултети технологияҳои иттилоотӣ соҳавӣ, хатмкардаи МТМУ №13-и шаҳри Панҷакенти вилояти Суғд.

Шукри ҳар як қатра оби Тоҷикистон мекунам, Шукри ҳар як пора нони Тоҷикистон мекунам... Мекунад, Солеҳ ҳар вақт васфи ту аз таҳти дил, Шукри хоку оби поки Тоҷикистон мекунам.

Дар даврони мактабхонӣ бо компютер кор кардан бароям писанд буд ва мехостам, ки барномасоз шавам. Бо ин мақсад, аз тариқи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Донишгоҳи технологияи Тоҷикистонро интиҳоб кардам ва хушбахтона, ба факултети технологияҳои иттилоотӣ соҳавӣ қабул шудам.

ДТТ шароитҳои хуби таҳсилро дорад. Заминаи мустақами моддӣ-техникии, донишу малакаи

ЧАРО МАҲЗ ДТТ-РО ИНТИХОБ НАМУДЕД?

Чунин буд суоли хабарнигори «Фановар», ки ба он донишҷӯёни зерин посух доданд

устодони соҳибтаҷриба ва дигар шароитҳои таълиму тарбия имкон медиҳанд, ки мо донишҷӯён орзу-хоямонро амалӣ гардонем.

Мо ҷавонони даврони соҳибистиқлолии кишвар, ки пайравони Пешвои миллат ҳастем, таъкидҳои ҳамешагии Сарвари давлатро дар хусуси омӯзишу азбарнамудани на кам аз ду забони хориҷӣ ва бархӯрдор шудан аз техникаю технологияи



пешқадами муосир амалӣ гардонид, минбаъд низ дар ободию шукуфоии кишвари азизамон саҳми арзандаи хешро мегузорем.

Олимова Азиза, донишҷӯи курси якуми ихтисоси 1-49010108, хатмкардаи гимназияи №25-и шаҳри Истаравшан.

Истиқлолияти кишвар барои мо ҷавондӯхтарон шароити имкониятҳои зиёдро фароҳам овард ва мо ҷавонон имкон пайдо кардем, ки дар дилхоҳ донишқадаю донишгоҳҳои кишвар ва хориҷи он таҳсил намоем. Ман, ки бо падари худ ва касби ӯ ифтихор дарам, зимни интиҳоби касб қабл аз ҳама тавсияи ӯро дар бораи давом додани касб ба инобат гирифтаам. Падарам дар асоси суханҳои Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки гуфта буданд:

"Нуктаҳои қабул ва коркарди маҳсулоти ширӣ зиёд карда шаванд", дар ҳамкорӣ бо Комбинати шири шаҳри Душанбе заводи нави замона-



навӣ сохта ба истифода доданд, ки пурра ба талаботи стандартҳои ҷаҳонӣ ҷавобгӯ аст. Бо дарназардошти ин, ба пешниҳоди падарам дар бораи давом додани касби ӯ розӣ шуда ДТТ-ро интиҳоб намудам. Имрӯз, ки донишҷӯи ин донишгоҳ шудам бо дидани шароитҳои хуби таълиму тарбия, муносибати самимонаи устодону профессорон ва озмоишгоҳҳои гуногуни замонавӣ мутмаин гаштам, ки дар интиҳоби касб хато накардам.

Сафоев Шӯҳрат, донишҷӯи курси якуми факултети тоҷикӣ-украинӣ, ихтисоси 1-40010101, хатмкардаи гимназияи №74-и шаҳри Душанбе.

Солҳо боз орзуи мутахассиси хуби WEB - барномасоз шудан ва дар рушди ин соҳа саҳми бештар гузоштанро мекардам. Бо ин орзуву ният баъди хатми гимназия тариқи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон факултети системаҳои компютерӣ ва интернет - технологияи ДТТ-ро интиҳоб карда, донишҷӯи ин дар-

гоҳи илму маърифат гардидам.

Ба андешаи ман қадамҳои аввал гузошта шуданд. Акнун, кӯшиш ба харҷ хоҳам дод, ки нозуқиҳои касби интиҳобнамудаамро аз устодону олимони варзидаи донишгоҳ омӯхта, дар оянда ҳамчун мутахассиси сатҳи баланд дар рушди соҳаи технологияи компютерӣ саҳми арзанда гузорам.

Рустамӣ Софрияшон, донишҷӯи курси якуми факултети телекоммуникатсия ва таъминоти касбӣ, ихтисоси 1-08010107(02), хатмкардаи Литсейи №1-и шаҳри Исфара.

Дар бораи ДТТ, шарту шароитҳои таҳсил, заминаи моддӣ-тех-



никии ва иқтидори кадрӣ он тавасути шабақаҳои телевизионӣ ва дигар расонаҳои хабарӣ маълумоти кофӣ пайдо карда будам ва баъди касбӣ таълим бо волидайнам ихтисоси зикргардидаро, ки ба он шавқу завқе зиёд доштам, интиҳоб карда донишҷӯи ДТТ гардидам. Рӯзҳои аввали таҳсил бо дидани донишгоҳу шароитҳои хуби он боварӣ ҳосил кардам, ки дар интиҳоби касб хато накардам.

Р. Масъуд



Масъалаи маорифпарварӣ ва равшанфикри дар аморати Бухоро, ки маркази тамаддуни тоҷикӣ махсуб меёфт, аз ҷумлаи масоили муҳим ва мубрами иҷтимоӣ, сиёсӣ, илмӣ ва фарҳангӣ буда, дар доираҳои гуногуни илмҳои ҷамъиятӣ солҳост, ки матраҳ шуда, пайваста мавриди пайгири қарор мегирад. Аз воқеияти таърихӣ чунин бар меояд, ки ҷомеаи Бухоро, ки қисми зиёди аҳолии онро тоҷикон ташкил медоданд, мутаассифона, бар асари ҷаҳлу нодонӣ ва хурофотпарастӣ вазъи бухорониро аз сар мегузаронид ва фақри фикрию маънавий бар баданҳои иҷтимоӣ саҳт тассаллут ёфта, роҳи наҷотро душвор гардониданд.

Табиист, ки вазъияти нугувор донишмандону рӯшанфикрони аҳли Бухороро, ки баҳри рафъи бухорони амиқӣ фикри ва "маҳви бесаводӣ" худро масъул медонистанд, ором гузошта наметавонист.

Яке аз саромадони ин ҷараёни ба истилоҳ "маорифпарварӣ" устод Садриддин Айни буд. Устод Айни тавонист дар сафи маорифпарварон ва рӯшанфикрони давр, аз қабиле Шарифҷон Маҳдуми Садрӣ Зиё, Абдулвоҳиди Мунзим, Ҳомидхоча ва дигарон дар баробари иншои асарҳои маорифпарварӣ дар ин самт нақши бузург гузошта бошанд. Асарҳои устод аз қабиле "Таърихи

АҚИДАҲОИ РАВШАНФИКРОНА ВА МАОРИФПАРВАРОНАИ УСТОД САДРИДДИН АЙНӢ

инқилоби Бухоро", "Таърихи инқилоби фикри дар Бухоро" ва "Намунаи адабиёти тоҷик" мисоли равшани гуфтаҳои болост, ки барои таъдвини афкор ва равшанфикрии аҳли ҷомеа аҳамияти хоса доштанд.

Адиби бузурги тоҷик дар он замон, устоди зиндаёд Муҳаммад Шариф Садрӣ Зиё, ки яке аз ҳамсафони ҳаракати маорифпарварӣ буд, дар асари пурарзиши хеш - "Рӯзнамаи Шарифҷон Маҳдуми Садрӣ Зиё" дар бораи устод Айни чунин сатрҳоро ҷой додааст: "Бародари муҳтарам Садриддинхочаи Ғиждувонии Айни тахаллусро пазмон ва касраи аввал Амрхон ва сонӣ Саъдии Шерозӣ буд ва дар ҳадди зоташ ранҷур ва касалманд буд, аз мадрасаи Кӯкалтош ба ҳоли аҷибеварда, ба дарвозаи Арки Бухоро бераҳмона ва бешармона амиру вазир ба иқтисоди аҳли балво ҳафтаду панҷ ҷӯб таъзир карданд ва ба яке аз маҳбасҳои он ҷо, ки "обхона" меномиданд, ба ҳамон ҳол андохтанд".

Чӣ тавре аз сатрҳои боло ва маълумотҳои овардаи худ устод Айни дар китоби "Таърихи инқилоби фикри дар Бухоро" бар меояд, устод Айни бо вучуди ин ноадолатӣ аз райъи хеш дар бораи босавод гардидан ва баландбардории ҳисси худшиносии миллии аҳли Бухоро нагашт ва дар оянда қадамҳои устуворро дар ин ҷода бо иншои асарҳои тараннумунандаи ҳисси худшиносӣ худогоҳии миллии, муборизаи маърифат баҳри пешгирии ҷаҳлолат ва мактабдориву маорифпарварӣ гузошт.

Нахустин асарҳои насрии устод Айни, ки дар шаҳри Бухоро, ки ба қавли маъруф - маркази ислому дин дар оғози қарни бист буд, таълиф шудаанд, ин "Таҳҷиб-ус-сибён" (Самарқанд, 1328 ҳиҷрий - 1909), "Тартиқ-ул-Қуръон" (Оренбург, 1909), "Зарурияти динӣ" (Самарқанд, 1914) буданд, ки барои тағйири афкори

аҳли замон аҳамияти зиёд доштанд.

Ҳар се китоби номбурдаи устод Айни бо руҳи ҳаракати маънавий қадид тадвин ва навишта шудааст, зеро дар замони нав, яъне оғози қарни бист, дар ин ришта тақозои таҷдиди назар ҷой дошт. Тадвин, таҳия, таълиф ва таъби ҳар се китоби зикргардида ва дигар китобҳои шабеҳи он, алаҳусус китоби "Таърихи инқилоби фикри дар Бухоро" алайҳи таассубҳои фарҳангии он замон "қўшиши беназир, амали маҳуф ва ҷасорати воқеӣ" ба шумор мерафт.

Вале ба зудӣ дар боби ин фаъолияти таҷдиди назар дар умури тадрису тарбия аз ҷониби ҷоҳилон, ба гунаи ғаразварзӣ, ба мақоми волои Аморати Бухоро ёддошт ирсол шуд ва гузориш нисбат ба он се китоб бадбинона буд, аз ҷониби мақомоти он давра паёми нохуше расид, агар онҳо ҷоп шаванд хатаре ба ҷони муаллиф ва китобҳои қадид вучуд дорад. Аз ин рӯ, дӯстони мусанниф, ки равшанфикрони замон ва ҳамфикрони муаллиф буданд, кушиданд то ба он хатар, ки эълон шуда буд, роҳ надиханд. Дар натиҷа, аз ҷониби ин гуруҳи равшанфикр ҷораи фаври дида шуд ва он се китоби номбурда бо имзои мустаори мураттиб ва муаллиф ширкати Бухорои Шариф интишор ёфт ва дар ҳама нуқтаҳои Амورات интишор шуд.

Пас аз Инқилоби Октябр Садриддин Айни қасидае ба васфи Самарқанду Бухоро дар соли 1919 мунташир карда буд, ки алайҳи ситам равона шуда буданд. Баъдан асарҳои устод С. Айни зери унвони "Ҷаллодони Бухоро", "Таърихи амрони Манғития", "Намунаи адабиёти тоҷик" ва мақолаҳои устод ба миён омад, ки аҳамияти муҳими таърихӣ-фарҳангӣ ва маърифатпарварӣ доштанд.

Асари "Таърихи инқилоби фикри

дар Бухоро" ё "Таърихи усули савтия ва инқилоби фикри дар Бухоро" ва ё "Китобе, ки ҳафтад сол зиндонӣ буд", аз ҳамаи қабил буданд.

Асарият чунин пиндоштанд, ки китоби мазкур ("Китобе, ки ҳафтад сол зиндонӣ буд") танҳо бо забони туркӣ-ӯзбекӣ, вале ҷӣ тавре писари устод Айни - Камолиддин Садриддинзода Айни қайд мекунад, он асар бо забони тоҷикӣ бо дастхати худ устод Айни эҷод шуда, онро аз Самарқанд ба Бухоро барои ҷоп фиристода буд, ҷавоби равшане дода нашуд. Саранҷом дар посухи тақозо ва талаби устод ба он дархост ҷавоб дода шуд, ки китоб гум шудааст. Вале, давом медиҳад Камолиддин Айни, устод "ба ҷиҳати ҳал нашудани ин муаммо (гум шудани нусхаи аслии асари худ) но роҳатии зиёде дошт, яке дигар аз ҳуқуқбозӣҳои мункирон медонист ва ба онҳо лаънат мехонд, боз ҳам умед дошт, ки он нусхаи аслии асараш ба далели муҳтавои илми он гум нашудааст ва ба камини васият карда буд, ки онро ҳангоме фурӯсат даст дод, ёбам ва гуфт, ки он қисми 5-уми "Ёддоштҳо" хоҳад буд. "Инак, - давом медиҳад Камолиддин Айни - баъди Шӯравӣ ин "Китобе, ки ҳафтад сол зиндонӣ буд"-ро дарёфт кардем, дар даст дорем ва чандин маротиба мутолиа кардаем.

Устод Айни дар асараш "Таърихи инқилоби фикри дар Бухоро" аз сабаби мушкилоти ташкили дабистони нав, зиддияти душманони забони тоҷикӣ, ҷун забони давлатӣ аз байн рафтани он, нуфузи забони туркӣ муқобилияти мутаассибони динӣ ошкоро суҳан меғӯяд ва боиси кинаи давлатдорон мегардад.

Андашаҳои нависандаи борикбин, нуктасанҷу дурандеш дар асар моро талқин мекунад, ки "ҷомеае, ки дониш надорад, аз асли воқеа

ноогоҳ аст, мутаффиқ нахоҳад шуд ва соҳиби суботу оромӣ нагашта, ба фараҳмандиҳо нахоҳад расид" ва устод шартӣ асосиро дар тақмили маориф ва иттилоъҳои мардум мебинад.

Бо ислоҳоти кӯр-кӯронаи тараққипарварони Бухоро устод Айни муқобил буд. "Бо тағйири баъзе соҳтор, равишҳои ислоҳотҳои ҳукумат беҳбудие нахоҳад шуд, зеро барои қабули ин дигаргуниҳо мардум тайёр нестанд" - меғӯфт устод. Ба дӯстонаш, аз ҷумла Мунзим, ки аз ҳақиқат огоҳӣ дошт, зид баромада меғӯяд: "Шумо аз аҳволи раият хабар надоред, муомилоти қозоту ҳукаморо намедонед. Дар гӯшаи мамлакат раияти муштипар дар дасти чанд нафар бедодгар гирифта аст, ирзу номусашон дар марази талаф, молу ҷонашон дар мавқеи тороҷ ва яғмо, барои зироат об нест, барои тиҷорат роҳ нест, барои табобат ҳақим, доруҳона ва бемористон нест, барои айтолу аҷоза (ятимону пиронсолон) дорулайтому дорулаҷоза нест".

Маҳз чунин ақидаҳои равшанфикрона ва маорифпарваронаи устод Айни буданд, ки кӯрнамакони ва ҷоҳилони ғаразварзи дарбори Амир Олимхон ӯро душман гирифтанд ва ба ҷашми Амир бад нишон доданд, ки ин яке аз сабабҳои ба тани мубораки эшон, бидуни гуноҳе ва хатое задани 75 дарра (ҷӯб) махсуб меёфт.

Вале бо вучуди ин устод аз ақоиди маорифпарварона ва рӯшанфикронашон нагаштанд, ки ин дар оянда ба инқилоби воқеан ҳам фикрии аҳли Бухоро таъсири амқе гузошт.

Б.Умарова, дотсенти кафедраи забони русӣ ва тахсилоти касбӣ, н.и.п., М. Сангалеев, донишҷӯи курси 3-юми ихтисоси 1-25010202 тБ

ИСТИҚЛОЛИЯТИ ДАВЛАТӢ: ДАСТОВАРДҲО ДАР СОҲАИ КИТОБДОРӢ

Истиқлолияти давлатӣ дар таърихи Ҷумҳурии Тоҷикистон як давраи созандаеро мемонад, ки дар рушди кулли соҳаҳо заминаи бозғаймоду самарабахше гузоштааст. Ба даст овардани Истиқлолият ба миллати тоҷик на танҳо озодии мустақилият, балки пешрафтҳои беназирӣ фарҳангӣ ва илмию техникӣро ато фармуд. Ҳамаи соҳаҳо дар ҷумҳури аз нав эҳд гардида, рӯ ба рушду тақомул ниҳоданд. Ин нуктаро Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон возеҳтар таъкид намудаанд, ки: "Истиқлолият ва озодӣ дар сарнавишти миллати тоҷик гардиши кулли ба вучуд овард ва оғози марҳалаи сифатан нави таърихӣ гардид". Пешрафтҳои илмию фарҳангӣ дар ҷумҳури баъд аз соҳибистиқлол гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз мушкилиҳои минбаъдаи кишвар ба амал омаданд. Гарчанде баъди бадаст овардани истиқлолияти давлатӣ вазъи сиёсӣ ҷумҳури ноором гардид, миллати хирадманди тоҷик тавонист, ки мушкилиҳоро бартараф намуда роҳи бунёдкориву созандагиро пеш гирад. "Дар таърихи навини худ, яъне баъди соҳибистиқлол гардидани давлатамон мо - тоҷикон ба фоҷиаи бузурги миллии дучор шуда, онро бо хиради азалии миллати куҳанбунёди худ бартараф кардем. Бо дарки аҳамияти сулҳу субот мо онҳоро ҳамчун арзишҳои бузургтарину муҳимтарини ҳаётӣ қадр ва талқин менамоем" Воқеан ҳам Истиқлолият тантанаи хирад ва андешаи миллати солору куҳанбунёди тоҷик, оғози марҳалаи навини давлатдорӣ миллии, омилҳои иттиҳоду сарҷамъии мардуми фидокору ватандӯсти мо, василаи муҳимтарини ҳифзи асолату ҳувияти миллии ва муҳимтар аз ҳама, нишонаи возеҳи ҳастии миллат ба шумор меравад.

Дар ин марҳилаи созанда дар баро-

бари дигар пешрафтҳо соҳаи китобдорӣ низ ташаккул ёфт. Истиқлолияти давлатӣ эҳёи ҳамаҷонибаи соҳаи китобдориро дар ҷумҳури таъмин намуд.

Рушди соҳаи китобдорӣ, ки дар натиҷаи сиёсати фарҳангии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин давра ба даст омадааст, яке аз дастовардҳои бузурги Истиқлолияти давлатӣ махсуб меёбад. Ин нуктаро муҳаққиқи соҳаи китобдорӣ С. Шосаидов дар тадқиқотҳои худ чунин тасдиқ намудааст: "Муҳимтарин дастоварди Истиқлолияти Тоҷикистон дар соҳаи китобдорӣ ин ташаккули сиёсати давлатии китобдорӣ устувор бар мабнои ҳувияти миллии ва арзишҳои меъёрҳои умумибашарӣ мебошад. Бо шарофати ҳамаин сиёсати оқилона фаъолияти китобдорӣ дар Тоҷикистон тадриҷан ба фазои ягонаи китобдорӣ ҷаҳони мусосир ворид мегардад".

Истиқлолияти давлатӣ ҳамчун оғози марҳилаи сифатан нави ташаккули миллати тоҷик муҳаққиқону мутахассисони соҳаи китобдориро водор намуд, ки арзишҳои суннатҳои мавҷудаи китобдориро бо зеҳни тоза дар заминаи унсурҳо ва аънаҳои арзишманди миллии бо истифода аз афкори ғановатманди китобдорӣ ҷаҳон, таҷрибаи пешқадами китобхонаҳои кишварҳои мутараққӣ ва меъёрҳои байналмилалӣ такмил диҳанд.

Соҳаи китобдорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баъд аз ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ ба дастовардҳои бузурги таърихӣ ноил гардид, ки дар ягон давру замон мислаш дида намешавад. Соҳаи китобдорӣ дар тӯли таърих танҳо дар давраи соҳибистиқлолии кишвар пешрафт намуда, ки ин нукта дар мақолаҳои илмию китобҳои тамоми олимони соҳаи китобдорӣ дарҷ гардидаанд. Муҳаққиқи соҳа С. Шосаидов иброз медорад, ки: "Роҳбарияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бахусус Президенти мамла-



кат бо истифодаи оқилонаи фурсати мусоиди таърихӣ-истиқлолияти миллии дар як муддати ниҳоят кӯтоҳ баҳри рушди фаъолияти китобдорӣ тадбирҳои андешиданд, ки дар қиёс бо дигар марҳилаҳои ташаккули миллати тоҷик дар самти рушди соҳаи китобдорӣ ва сиёсати китобдорӣ кишварҳои ҳамсоя беназиранд".

Воқеан андешаи муҳаққиқи доир ба саҳми Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон далелнок буда, як қатор санадҳои меъёрӣ - ҳуқуқие, ки дар ин давра қабул гардидаанд исботи андешаҳои болоянд. Дар ин радиф метавон "Консепсияи маданияти Тоҷикистон" (13.03.1992), "Консепсияи Китобхонаи миллии Тоҷикистон" (1992, Р.Шарофзода), пайдоиши консепсияҳои алтернативӣ (С.Сулаймонӣ), қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таъбу нашр" (27.12.1993), "Дар бораи фарҳанг" (13.12.1997), "Дар бораи ҳуқуқи муаллиф ва ҳуқуқҳои вобаста ба он" (13.11.1998), "Дар бораи иттилоот" (10.05.2002), "Дар бораи ҳифзи иттилоот" (2.12.2002), "Дар бораи фаъолияти китобдорӣ" (1.08.2003), қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

"Дар бораи беҳтар намудани вазъи Китобхонаи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи А.Фирдавӣ" (14.08.2003, №361), "Консепсияи рушди фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон" (30.12.2005), қабули 4 барномаи давлатии рушди соҳаи китобдорӣ - "Барномаи рушди фаъолияти китобдорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2006-2015", "Барномаи рушди Китобхонаи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2006-2015", "Барномаи давлатии компютеркунонии китобхонаҳои давлатию оммавии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2013", "Барномаи рушди Китобхонаи миллии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020" (2016), эълон гардидани "Рӯзи китоб" (2007), бунёди бинои муҳташами Китобхонаи миллии Тоҷикистон (2012)-ро (дар сурат) метавон номбар намуд.

Дар тамоми санадҳои номбурда масъалаи илми китобдорӣ ва ривочу равнақи он ҷойгоҳи хоса дошта, татбиқи нишондоди онҳо омилҳои муҳиму таъсирбахши фаъолнокии раванди эҷоди илмӣ дар марказҳои калонтарини соҳаи китобдорӣ ҷумҳури гардид.

Ситора Абдумуминзода, мудири Китобхонаи ДТТ

Модар азитарин мавҷуди рӯи замин мебошад, ки инсон меофарад. Худованд сифати офарандагии худро ба Зан-модар ато намудааст. Яъне Зан-модар қудрати офарандаи зиндагӣ, нуру маърифат, меҳру садоқат ва ҳар хонадон мебошад. Бузургдошти модар дар адабу фарҳанги халқу миллатҳои мухталифи ҷаҳон ҳамчун олиҳаи покиву садоқат, машъафрӯзи зиндагӣ, мураббии ғамхору меҳрубон ва ҳидоятгари некиву наққорӣ бо меҳру муҳаббат арҷгузорӣ ва ситоиш ёфтааст. Дар осори бурургони аҳли илму адаб Зан - модар сарчашмаи меҳру вафо, олиҳаи зебӣ, рамзи ишқи ҷовидонӣ, нахустин мураббӣ ва муаллими одамизод ва арзишмандтарин сарвати ҳар як халқу миллат муаррифӣ шудааст. Чунонеки Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ин маврид мегӯяд: "Воқеан, мо дар зиндагӣ ҳеҷ гоҳ наметавонем муҳаббат ба бештар ва ҳақиқиву самимитар аз муҳаббати модари худ дарёбем. Аз ин лиҳоз, модар на танҳо азитарин шахс барои ҳар як фарзанд, балки гаронбаҳотарин сарвати ҳар як халқу миллат мебошад. Бинобар ин, башарият имрӯз ба ҷомеае арҷ мегузорад, ки мақому манзалати Зан - модарро гиромӣ ва пос медорад"

Дар фарҳанги исломӣ ба Зан-модар аз ҳама беш арҷ гузошта, бузургдошти он яке аз усули асосӣ дар таълимоти ислом доништа шудааст. Дар сарчашмаҳои фарҳанги исломӣ, ки асосан Қуръони карим, суннати пайғамбар, иҷмои уммат ва осори бузургони он ба ҳисоб меравад, доир ба ҷойгоҳ ва мақому модар маълумоти зиёде дода шудааст. Ин мавзӯро дар Қуръони карим сураҳои Бани Исроил, Аҳқоф, Луқмон, Соффот, Нисо, Анъон ва гуфтаҳои Пайғамбари ақрам Муҳаммад (с), асҳоби ӯ, тобеи ну табъа тобеи, олимон бузургони олами ислом дидан мумкин аст. Бояд гуфт, ки ҷойгоҳу манзалати ин ҷавҳари ноёб, яъне модар дар бисёре аз ояҳои Қуръони карим ҳамроҳ бо мақому манзалати падар, баробар таъриф шудааст. Чунонеки дар сураи Исроъ, оятҳои 23-24 омадааст: "Ва Худои ту ҳукм фармуд, ки ҳеҷ касро ҷуз ӯ напарастед ва ба падару модар неки кунед, агар ҳар ду ё яке аз онон ба пири бира-

сад (ки мӯҷиби ранҷу заҳмат бошанд), зинҳор калимае ки ранҷидохотир шаванд, мағу ва камтарин озор ба эшон марасон ва бо онон бо эҳтиром ва бузургворона сухан бигӯ. Ва ҳамеша ҷуфт боли тавозуъу тақрим (фурутаню эҳтиром)-ро бо камоли меҳрубонӣ наздашон бигустанон ва бигӯ: "Парвардгору, ба падару модарам раҳмату меҳрубонӣ бифармо, он гуна ки эшон маро дар хурдӣ тарбият кардаанд". Дар ҳадисҳои пайғамбари ислом Муҳаммад (с) фазилату савоби неки ва эҳсону хизмат дар ҳақиқӣ падару модар бештар аз намоз, закот, ҳаҷ, умра ва ҷиход дар роҳи Худои таоло эътироф шудааст.

БУЗУРГДОШТИ МОДАР ДАР ФАРҲАНГИ ИСЛОМӢ

Бузургдошти модар дар фарҳанги исломӣ ба ин хотир аз дигар таълимотҳо бештар ба назар мерасад, ки пеш аз пайдоиши дини ислом сарзамини араб, ки даврҳои ҷоҳилияти худро аз сар мегузаранд, ба зан ва модар эҳтиром намегузоштан ва камтарин ҳаҷ ба онон қоиладар буданд. Мардумони араби ҷоҳили доштани духтарро нанг мединстанд ва занонро таҳқир мекарданд. Ҳатто дар ривоятҳои таърихӣ омадааст, ки дар ҳонаи араби даврони ҷоҳили агар духтар таваллуд мешуд, аз шарму ҷаҳли даврони ҷоҳили духтарро зинда гӯр мекарданд. Аммо ислом бо пайдоиши худ ин амали нангин ва рафтори ваҳшатнокро аз байн бурд ва қадру манзалати марду занро баробар муайян кард. Чунонеки дар Қуръони карим, сураи Хучурот ояти 13, омадааст: "Эй мардум! Мо шуморо аз марду зан офаридаем ва шуморо миллатҳову қабилаи гардонидаем, то ҳамдигарро бишносед, бегумон гиромитарини шумо назди Аллоҳ бо тақвотарини шумост. Аллоҳ доно ва боҳабар аст". Аз мухтавои ин оят бармеояд, ки мелоки бартарӣ дар қаромақ ва шарофати инсонӣ дар назди Худо тақвою парҳезгорӣ мебошад на сурату ҷинс. Ислому ҳамаи он ҳуқуқи инсонӣ ва иҷтимоиро, ки мард аз он бархӯрдор аст,

барои зан низ муқаррар карда ва ҳамчунин бар асоси фитрату сохтмони ҷисмонӣ ва рӯҳӣ ва он чи муносиби ҳоли ӯст, вазифаҳоеро барои зан дар назар гирифтааст. Аз сабабе, ки мард дорои нерӯи ҷисмонӣ ва ақли компилтарест ва ба дадари контроли эҳсосоти отифӣ ва тавоноӣ муқовимат дар баробари мушкилот ва сабр бар сахтиҳо, бурдбортар аст, Ислому мардро масъули зан қарор дода, то аз зан дифоъ кунад ва аз дастранҷи худ барои ӯ харҷ намояд. Масъул будани мард маъноӣ поймол шудани ҳуқуқи зан ва аз он гирифтани соҳибхитиёри дар оила нест, балки риояи адолати илоҳӣ дар таълимоти исломӣ дони-

да буданд ва ҳатто ин чиз ҳам дар сарчашмаҳои таърихӣ ошкор аст, занон ҳуқуқи таҳсил қарданро надоштанд. Модар аввалин мадрасаест, барои таълиму тарбияи кӯдак, бинобар ин агар вай таҳсилқарда набояд чигуна фарзандонро таълиму тарбия менамояд. Аз ин хотир таълимоти Ислому ба ин масъала низ таваҷҷуҳи хосса намуда, талаб қардани илму барои зану мард фарз эълон кардааст. Агар бузургтарин хостаҳои як нафарӣ муъмин дар таълимоти исломӣ расидан ба биҳишт ва ба даст овардани розигии худованд бошад, омилҳои асосии дастёбӣ ба ин хостаҳои дини Ислому ба модар нисбат додааст. Дар ҳадиси пағамбари ислом омадааст: "Розигии худованд дар розигии волидайн аст". Ӯ дар ҳадиси дигаре омадааст: "Биҳишт зери пои модарон аст".

Дар айёми ҷоҳилият қабл аз Ислому фақат мардон мерос мебуданд ва занон аз он маҳрум буданд. Ислому ба ин қонуни ҷоҳили хотима дода ва барои зану мард мерос муқаррар намуд. Таълимоти ислом бар хилофи даврони ҷоҳилияти араб, ки занро зери зулму ҷабри шавҳар қарор дода буд, амал намуда, ин амали қабҳу кирдори ношоистаро маҳрум намуд. Ислому ба шавҳарон дастур медиҳад, то он чунон муомилае, ки аз зан меҳоянд ва умедворанд, худ низ нисбат ба занон онро анҷом диҳанд ва нисбат ба онон хушмуомила бошанд. Дар Қуръони карим, сураи Нисо, ояти 19 омадааст: "Ба онон (занон) ба неқӣ рафтор кунед". Пайғамбари Ислому дар ҳадиси худ нисбат ба мардон хитоб менамояд, ки **"Беҳтарини шумо, беҳтаринатон бо ҳамсараш аст ва ман аз ҳамаи шумо бо ҳамсаронам беҳтар рафтор мекунам"**.

Ҳамаи ин ишораҳо ва дастуроте, ки дар таълимоти исломӣ муайян шудаанд, аз он гувоҳи медиҳанд, ки дар фарҳанги исломӣ нисбат ба Зан-модар ва бузургдошти мақому манзалати он таваҷҷуҳи зиёде дода, дар ин росто дастуроти маҳсусро таъйин намуда, пайравӣ ва амалӣ намудани онҳоро вазифаи муҳими шаръӣ меонад.

Изатулло Гирдаков, ассистенти кафедраи фанҳои гуманитарӣ

ФУРӯҒИ СУБҲИ ДОНОӢ

Китоб аст, ки бо нури донишу маърифат роҳи мардумонро равшан сохта, боиси ҳастиву пойдорӣ миллат, таърих, забон, адабиёт ва фарҳанг гардидааст.

Эмомалӣ Раҳмон

Воқеан ҳар сол дар кишварамон санаи 4-сентябр рӯзи китоб таҷлил мегардад. "Китоб (навиштаҷоти арабӣ ҷилдшуда), воситаи интишоргардонӣ ва нигоҳдории маълумот, гоя, образ ва донишҳо" мебошад, ки арзишу ситоишро бузургон, донишмандон асрҳо гуфтанду имрӯз ҳам мегӯянд, ки фарзи адои рисолати беандоза аст. Пайки рисолаташ мунаввар гардонидани ҷаҳони маънавии инсонҳо, фуруғ гардидан дар субҳи доноӣ, сабт гардонидани идея, дониш, таҷриба ва ҳикмати гузаштагон ба ояндагон ва ба ҳам пайванд сохтани замона, солҳо ва асрҳо. Суфраи пурнеъматӣ китоб барои ҳар замоне кушодааст. Имрӯзиён аз суфраи ҳикмати дирӯзиён баҳра мегиранду ояндагон аз суфраи мероси имрӯзиён. Китоб - ин ганҷинаи бебаҳо, сабақмӯзи инсон, роҳнамои ақлу идрок ва пешрафти зиндагонии ӯст. Беҳтарин, арзишмандтарин ва ҷовидонатарин ихтирои тафаккури пешрафти инсон аст, ки ҷойгоҳи маҳсус дар ҷомеа дошта нақшаш дар саҳнаи ҳаёти мо беназир аст". Таърихи пайдоиши китоб ба тараққиёти хат, забон, адабиёт, санъат, техника ва илм алоқа дорад". Ва боз ҳам барои тараққиёт, тақмил ва инкишофи хат, забон, адабиёт, санъат, техникаву технология кашфу ихтироот саҳми ин ганҷи бебаҳо, яъне китоб хеле бузург аст. Маҳз бо шарофати мутолиаи китоб инсон аз дониш, дарки баланди воқеият ва идроки омӯхтани ҳаётро ёд мегирад. Ва агар ҳамнишину ҳамроҳи мудом китоб гардад дарк мекунад, ки "хуштар зи китоб дар ҷаҳон ёре нест" ва дар ғамқадаи замона ҳаммавақт ғамхорашро китоб медонад. Зеро китобро ёри ғамгусору беминнат, дӯсти беозору дилнавоз, роҳушою ҷидоятгар низ меконанд. Китоб аст, ки волотарин ҳиссиёти поки инсониро, меҳру вафои асилро, равшантарин чашмро, пурнуртарин қалбро дар дунёямон бедор месозаду мепарварад ва рӯҳи моро мудом тарбияту ҳидоят менамояд. Нафаре, ки китоб мутолиа менамояду аз мазмуни гуфтаҳои баҳра мекордад, гу-

мон менамояд, ки мусоҳиба бо одамони донишманд доштааст ва худ низ хоҳиши дониш андӯхтану донишманд шуданро дар дил мепарварад. Пас аз хондани ҳар китоб дарк менамояд, ки дар сафҳаи китоби донишшаварақҳои тозау навин зам мешавад ва ин зам шуданҳо донишмандаш мегардонанду суханвар. Ва боз ҳам оқилтар ва наҷибтар мегардад. Худшиносӣ ҷӯянда мегардад. Шоири машҳури доғистонӣ Расул Ғамзатов дар васфи китоб мегӯяд: "Барои худшиносӣ китоб зарур аст. Барои шинохти дигарон ҳам китоб муҳимтар менамояд. Халқи бекитоб ба одами нобино монанд аст, ки ҳусни дунёро намефаҳмад. Ҳамчунин халқи аз китоб маҳрум ба инсон шабоҳат дорад, ки бе ойна рӯи худро дида наметавонад". Хушбахтона, мо тоҷикон аз ҷумлаи яке аз қадимтарин халқҳои Осиёи Марказӣ шуморида мешавем, ки ба бузургии китоб арҷ гузоштаву меҳру завқи беандоза дорем ба китобу китобхонӣ.

Ҳикмату пандҳои Мавлоно Абдураҳмони Ҷомӣ гирди забонҳо будаву ҳаст ва шиори қалбҳои доништалабу илмҷӯ ки гуфта:

**Аниси кунҷи танҳои китоб аст,
Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст.**

Ва ё

Хуштар зи китоб дар ҷаҳон

ёре нест,

**Дар ғамқадаи замона ғамхоре нест.
Ҳар лаҳза зи ӯ ба гӯшаи танҳои,
Сад роҳате ҳасту ҳаргиз озоре нест.**

Агар китоб сад роҳате дораду озоре не, пас чаро ёри китоб нагардему худро аз бадтарин ахлоқҳо, зишттарин андешаҳо, талхтарин суханҳо дуру пок насозем? Умри худро бештар ба мутолиаи китоб сарф намоед, зеро "Китоб боғи хубест, ки дар вай ҳама чизи нек манфият ва ҳам ҳузур ҳаловатро интизор шудан мумкин аст" ва "Китоб чароғи сеҳрагезест, ки дар роҳи дарозу душвор ва тоқатфарсои ҳаёти инсон нури ҷонбахш эҳдо менамояд". мегӯянд бузургон. Мутмаинам умре агар бо панди бузургону бо мутолиаи мудом китоб роҳ паймоем, фуруғи субҳи доноӣ мо рӯшантару пурнуртар мегардад.

Тағойгули Саъдулло, корманди китобхонаи донишгоҳ

ИФТИХОР АЗ ВАТАН ДОРЕМ

Тоҷикам ман, миллати бонангу

бовичдон ман,

Ифтихор аз сугдиёну насли

аз Сомон ман.

Толиби сулҳу амонӣ, толиби

илму адаб,

Покдилу поквичдону

қавиармон ман.

Мо тоҷикем, тоҷике, ки дар тӯли солҳову асрҳо чун як миллати бузургу боифтихор ва кӯҳантаърих то ба имрӯз арзи ҳастӣ дорад.

Тоҷике, ки расму русум, оину фарҳанги гании хешро то ба имрӯз оварда расонда. Тоҷике, ки ифтихор аз сугдиёну насл аз Сомони бузургу тоҷдорро то ба имрӯз парварида.

Тоҷик, миллате, ки қиммату қудрати ниёгони бузургамонро аз қабилҳои Рудакиву Фирдавсий, Синову Хайём, Ҳофизи Саъдӣ, Бедилу Камолӣ бузургалфоз дар дилу дида нигоҳдор боифтихоранд.

Мебояд аз он болид, ки ин миллати бузург, ки замоне зери бори гарону азият ва норасиҳо қарор дошт, замоне, ки аз ҷиҳати иқтисодии иҷтимоӣ танқисӣ мекашид, замоне, ки мардуми ин қавро ба тоифаҳои гуногун ҷудо мекард, нофаҳмию бародаркушиҳо меидид, дар кӯи диёри ғайр азияти ғарибӣ мекашид, муваффақиятҳои бузургеро имрӯз соҳиб аст.

Имрӯз байни миллати тоҷик ифодаҳои маҳалгароии кӯлобӣ, сугдӣ, ҳисорӣ, ғармӣ, бадахшонӣ, ваҳдатӣ ва монанди инҳо вуҷуд надорад.

Имрӯз миллати тоҷик ҳама бо ҳам омада, сар аз як гиребон бароварда, давлату миллати хешро саробону пуштибонанд.

Ин дастовардҳои бузург бо шарофати фарзанди баруманди миллати тоҷик, Пешвои миллат, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва дар атрофи ин марди оқилу часур муттаҳид гардидани мардуми бошарафи ин сарзамин ба даст омадааст.

Имрӯз тоҷикон ҳамчун миллати бузург машҳури ҷаҳонанд. Дар тамоми гӯшаву канори дунё ҳамчун кормандони соҳаҳои гуногун фаъолият мекунанд.

Модари тоҷик чун зани босаховаттарин, хунармандтарин, ташаккулёфтатарин шахсият оламиёно писанд аст.

Миллати баруманди тоҷик имрӯзҳо даст ба даст ниҳода, пиру барно иншооти бузурги кишвар - НБО-и Роғун ва як қатор корхонаю иншоотҳои ниёзи мардумро бино қарда истодаанд. Тамоми бошандагони Тоҷикистони азиз дар бунёди ин иншоотҳо саҳмгузоранд.

Лоқи зиндаёд дар бораи бузургии Тоҷикистон чунин ибрози андеша қардааст:

Тоҷикистон!

Зи санги кӯҳсорат

Чун нишона на мақбара хоҳам

Баъди маргам зи санги бисёрат,

Ёдгорӣ, на пайкара хоҳам.

Хушбахтона, то ба имрӯз Тоҷикистон даҳчанд боиси ифтихори дастгирӣ гаштаву мардуми тоҷик сарбаланду номдор, комгору баландпарвоз гардида, воломақом гаштааст.

Аз заковатҳои тоҷик маърифат

эхё шавад,

Қавм гардад сар ба сар

машҳур дар дунё шавад.

Дасти тоҷик гул бигардонад

кӯху даштро,

Меҳнати пурбори ӯ хохи муҳаббатҳо

шавад.

Хулоса, Тоҷикистон дар ягон давру замони қадру манзалати худро гум накардааст. Хушбахт он касест, ки тоҷикмиллат аст, зеро ифтихор аз бузургони хирад чун Рӯдакиву Ҷомиву Хайём, Айниву Турсунзода ва садҳо бузургони дигарро дорад.

Тоҷик, эй марди майдон ифтихор

аз он бикун,

Бо бузургӣ бо шараф, ин номро

эхё бикун.

То шавад андар ҷаҳон тоҷик

қавми сарбаланд,

Ҷаҳд кун, мардонагӣ кун, миллатат

воло бикун.

М. Тиллоева,

С. Раҳимов,

кормандони сектори

барномаҳои таълимии

телевизиони "Маърифат"

Сирати инсон имрӯз яке аз масъалаҳои глобалӣ ва актуалӣ буда, ҳамеша дар маърази асосии андешаҳо ва баҳсҳо қарор дорад. Муҳокимаҳо дар атрофи сират дар ҳамаи давру замон тамоми қишри ҷомеа ро фароғир будааст. Аз деҳқони одӣ то олимону фарзонагон атрофи он баҳсҳои оммавӣ ва ҷудогона намуда, доимо дар ҷустуҷӯи роҳи беҳтару хубтар гардидаи сирати инсонҳо будаанд. Сабаб он будааст, ки бе сирати солим ҷомеасозӣ, озодсолориро озодандешӣ намешавад.

Дар сурати набудани сирати хушрангу зебо, олами ҳастӣ ба фониат табдил шуда, тирагиҳо ва ахриманиҳоро ба вучуд меораду фазоро губоролуд месозад. Ин фазои губоролуд нафаскаширо боз ҳам барои инсоният душвор мегардонад.

Дар ҳақиқат, фақри маънавий нобудист ва ин зарбаи ҷонкоҳе аст, ки зарар ва хатари хеле вазнин дорад. Фақр агар ботинӣ бошад, нисбат ба фақри зоҳирӣ дар аввал номалълум менамояд. Дар натиҷаи амалҳои сонии кас маълум мегардад.

Агар ботини омада ва пок бошад соҳибашро дар ҳолати ором ва ҷонбахш қарор дода, таъсири нуҳрои гарм ва зебои он ба ҳамагон мерасад.

Ин ҷо аслан маънавияти ботини зоҳир аст. Дар урфият меғунд, ки ботини зебо зоҳирро зебо менамояд.

Пас маълум мегардад, ки муҳим ботин, яъне сират будааст. Дар сурати хуб будани он боигарии инсон дар самтҳои ташаккули шахсият, инсон будан, инсонвор зиндагӣ намудан намудор гардида касро ба қуллаи мақсуд мерасонад.

Ҳаёти инсон ба се давра ҷудо мешавад: туфулият, яъне кӯдакӣ, ҷавонӣ - булуғият ва кӯҳансолӣ, яъне калонсолӣ, пирӣ.

Дар ҳар се давра кас ба тарбия, инкишофдиҳии фикр ва ташаккул додани худ ниёз дорад.

Дар маҷмуъ ҳеҷ гоҳ ва ҳеҷ вақт бояд аз такмил додан дар ҳар синну сол ва сарҷамъ кардани худ бояд офил нагашт, чунки агар аз андешаҳои солим ва худшинохтану худсохтан дур биравем, билағжам дер хоҳад шуд ва ин ҳолат ба лаҳзаҳои дигар тобеъ шуда, ба одат табдил меёбад ва моро ба дермониҳои баъдӣ мубтало намуда, аз маҳаки асосӣ - инсон будан дур мегардонад.

Аммо қайд кардан зарур аст, ки ҷавҳари зебои кӣ шуданро, ҷи гуна сират гирифтаниро мо аз кӯдакӣ мерос мегирем, ҳатто гуфтан мумкин

СИРАТ АКСИ АҚЛУ МАФКУРАИ ИНСОН АСТ

аст, ки шояд ба тақдир ҳам бисёр чизҳо вобаста бошад, вале фаромӯш набояд кард, ки хонавода, ҷомеа, атроф, рафиқ, дӯст, дабистон, устодон ва дигар ашхоси муваффақ, таъсири бевоситаи худро ба ҷавонон расонида барои ҳамаҷониба инкишоф ёфтани ӯ кӯмак мерасонанд.

Аз ҷи сабаб мо ба ин мавзӯ рӯ овардем, чунки даври ҷавонӣ вақти муайяни мустақкам гардидаи хислат, гуфтор, рафтор, кирдор ва айёми пурқувватӣ ва сермаҳсулияти шахс ба ҳисоб меравад ва аз ин давр, агар маҳсулот хушсифат бошад, давлат, ҷомеа ва ҳар як долу дарахти табиат неру мегирад, пеш мераваду зиндагӣ маҷрои тоза, нав ва ширин пайдо мекунад. Вақте аз хурдсолӣ ба меҳнат кардан сафарбар мешавӣ, масъулият ҳис мекуни, ин дар ташаккули фикрӣ ва маънавияти инсон нақши муҳим мебозад.

Мо ин суҳанҳоро гуфта, ба сифати ботинии инсон, ки бевосита сират ном дорад наздик мешавем.

Гузаштагони мо ҳанӯз аз замони қадим ба ин масъалаи муҳим аҳамияти хоса ва зарурӣ медоданд. Агар ҳамин тавр намебуд, шиори "Рафтори нек, гуфтори нек, пиндори нек" ба вучуд намеомад ва то ин давр ва ин замон омада намерасид.

Хушгуфтору хушрафтору хубпандор будан маҷмуи ҷавҳари ботинии инсон аст, ки одамони ҳидоятёфта доро мегарданд ва ба дунё шуоҳи рангини зебоӣ, рӯшанӣ, бофазлӣ, боимонӣ ва бофарҳанги ато намуда, ба инсонҳо боварӣ ва зинда буданро ато менамоянд.

Меғунд, ки инсонро бояд сурату сираташ зебо бошад. Ба андешаи ин ҷониб шояд ин ақридоруш бошад, аммо онки сирати зебо несту сурати зебо ҳаст, ҷи кунам сурати зебоеро, ки чун лухтак худнамоӣ мекунад, аммо наметавонад дилгармӣ ба вучуд оварда ва фазою атрофро нурлошӣ намуда, аз ин зебоиҳо одам, қаҳонро бо бӯи муаттари худ шамбӯ, хушчило хушлиқо гардонад.

Бояд гуфт, ки омадани инсон ҳам ба ин дунё танҳо барои хӯрдану хуфтан ё рафтан ё барои вайрону валангор намудани ҷомеа, оташ афкандан, качрафторӣ намудан, касеро озор додан, худнишондиҳию зӯр гуфтани зӯррафтор бу-

дан нест.

Барои он аст, ки обод намояд, дар ҷомеаи хурдакии худро кам ҳам бошад гузорад, бетараф набояд ва аз ин камкамакҳо фузуниҳо ба вучуд орад ва кишвар обод гардад.

Дар робита ба ин, овардани як мисолро бамаврид медонам. Ҳазрати Иброҳимро меҳоҳанд сӯзонанд. Мӯрҷаяк бо даҳони хурди худ об гирифта меҳоҳад ба ҷисми ҳазрати Иброҳим пошида оташро хомӯш намояд. Ин вақт ҳайвони бузуртгаре, ки он ҷо қарор дошт, мӯрҷаро дида меғунд: ту бо ҳамин ҷисм ва даҳони хурдакии худ, ки заррачае обро гунҷонда наметавонад меҳоҳӣ оташро хомӯш кунӣ!? Бале, ман бо ҳамин заррачаи ками об меҳоҳам ҷиссаи худро гузорам ва коракеро анҷом диҳам, фардо ба Худованд сухани ростро гӯям. Ин ҷо бетараф набудани мӯрҷаяк ва самимӣ будани ӯ ва дар оянда дуруғӣ накардан, зиёд нишон надодан, аз худ чизеро набофтан инъикос меёбад ва ҳам танҳо барои худнишондиҳӣ нест. Мӯрҷаяк бетарафӣ накард, ҷисми хурдакӣ ҳам, ки дошт чун баъзе ҳайвонҳои паҳлавонсурат ҷомеа ҳамчун тамошбин наистод. Нишон дод, ки бетараф нест. Бетарафӣ дар ҳар давру замон як заҳри зарпечак ҳаст, онро як қотилии рӯиност унвон намудан мумкин аст, ки зарари бебаргашти худро ба ҳама ҷониб мерасонад.

Ё чизи дигаре, ки одамро ба инсон табдил медиҳад ин бо касони тарбиядида ва хушботину хушрафтор ошноӣ пайдо кардан аст.

Дар урфият меғунд, ки дӯстари нишон деҳ ва ман меғунам, ки ту ҷи хел одам ҳастӣ.

Бубинед, таҳлил ва муқоиса кунед ва бори дигар хулосабарорӣ намоед, ки бо ҷи касон бояд шишту хез кард. Зарбулмасале ҳаст "Бо моҳ шинӣ моҳ шавӣ, бо дег шинӣ сиёҳ шавӣ". Пас интиҳоб аз шумост, ки бояд ба қадом роҳ равед ва аз ҷониби худ дигаронро низ ҷи гуна тарбия намоед.

Ин ҷо қайд кардан меҳоҳам, ки барои хушботину хушсурат тарбия намудани ҷавонон чуноне, ки дар боло қайд намудем пеш аз ҳама нақши хонавода, падару модар ба хусус модар бузург мебошад.

Модар аз рӯзи аввали дар батнаш пайдо гардидаи тифл тарбияро бояд оғоз намояд, бо суҳанҳои

навозишкорона бо тифлаш суҳбат намуда, баъди таваллуд бо ӯ бо алфози нарм, бо рафтори хуби хонаводагӣ муносибат дошта, баъди ва некиро фаҳмонад.

Аз ин бармеояд, ки, агар модар таълимгирифта ва таҳсилкарда бошад, фарзандони хуб тарбия мекунад. Фикр мекунам, ки духтарбачаҳо тарбияи хуб бояд дод, то онҳо оянда модарони хуб шуда, ҳамчунин ихтисосҳои хубу дӯстдоштаи худро низ соҳиб гарданд ва мақоми хешро дар ҷомеа пайдо намоянд, то ҳамагон аз онҳо ифтихор кунанд.

Машав ғамгин агар духтар бизодӣ, Ки аз духтар бувад пайваста шодӣ.

Басе духтар, ки соҳибтоҷ гардад, Ба наздаш сад писар муҳтоҷ гардад.

Ин ҷо ҳамин соҳибтоҷӣ ба маънои сирати нақӣ омадааст. Бубинед инсонҳои соҳибхираду соҳибқил, ки сирати зебо доранд, сирати зеборо меофаранд.

Бояд гуфт, ки пайдоишу ташаккули сират ба ген ҳам вобаста аст. Аммо тарбияи хуб, таъсири муҳит ва таҳсилу аз бар кардани илм, хондани асарҳои бадеӣ, низ омилҳоеанд, ки инсонро ба мартабаҳои мерасонад. Ҳамчунин зарбаҳои ҳаёт, мушкилиҳо, наздикон, дӯстон, качрафторҳои баъзеҳо барои такон додан ва дигар шудани шахс кӯмак мерасонад.

Ҳамаи ин тавассути ақли солим идора мешавад Сират акси ақлу мафкураи инсон аст.

Сирати инсон дар натиҷаи таъсири гуногун пайдо мегардад. Тавассути амал, гуфтор ва рафтор намоён мешавад. Агар инсон хомӯш бошад мо сирати ӯро дида наметавонем.

"Чун Худованд нисбат ба соири махлуқот инсонро, бандаро сазовори қаромату иззат гардонид" - аст, пас, шоиста нест, ки ӯ алфози қабехро ба забон биёрад. Аз ҳамин дидгоҳ дар сураи "Бани Исроил" омада: Ва ба бандогони ман бигӯ, ки бо яқдигар ба беҳтарин ваҷҳ суҳан гӯянд".

Ҷойгоҳи сухани мулоиму малеҳи пурасарро дар "Маснави маънавий"-и Мавлоно Ҷалалиддини Балхӣ ҳам равшан эҳсос мекунем.

Чанд он Фиръавн мешуд нарму ром, Чун шунидӣ ӯ зи Мусо он калом,

Он каломе, ки бидодӣ санг шир, Аз хушии он каломии беназир.

Ин ҷо мутаассифона, изҳор мебарам, ки ахлоқи имрӯзаи бархе аз афроди ҷомеа касро ба андеша мегардад. Вақте мебинӣ, ки нафароне дуруғ меғунд, вақте ҳис мекуни, ки манфиатҷӯӣ зиёд шудааст, вақте дарк мекуни, ки нисбат ба амал ва кор ширпартоӣ зиёд гардидааст, вақте мебинӣ, ки амал ҷои дигар асту суҳан ҷои дигар, вақте мебинӣ, ки ба ҷои арзандае ноарзандае болониши аст, вақте мебинӣ, ки фасодкоране корашро идома медиҳад, вақте мебинӣ, ки дар кӯча алфози бад танинандоз мегардад, вақте мебинӣ, ки инсоният ҳароб мегардад бояд хомӯш наистод.

Пас бояд ҳамагон дасти бадаст, пайи ислоҳи камбудҳои ҷомеа рафт ва барои имрӯзу ояндаи ҷавонон ва кишвар қадамҳои устуворона бояд гузошт. Обод кард ва пайи ободихо бояд рафт.

Дар алоқамандӣ ба ин мавзӯ яқанд пешниҳод дорам.

- Анҷумани конфронси ҷомеаишро, нишастҳо, шабнишиниҳо ва мизҳои мудаввар дар ин мавзӯ зиёдтар ташкил карда шавад.

- Дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва донишқадаю донишгоҳҳо маҳфили суҳанвариро ҷоннок намуда, барои хушсуҳан гардидан ва роҳ надодан ба алфози қабех ҳамаҷониба кӯшиш ба харҷ бояд дод.

- Барои дар саҳни донишқадаю донишгоҳҳо роҳ надодан ба суҳанҳои қабех ва носолими комиссияи ҷамъиятӣ аз ҳисоби калонсолон ва ҷавонон таъсис дода шуда, ба касоне, ки бо суҳанҳои қабех овози баланд, бадрафторӣ дар саҳни донишгоҳ намудор мегарданд ва ҳамчунин дар раванди дарс халал ворид менамоянд, муҷозот пешниҳод карда шавад, то ба дигарон ибрат гардад.

Бо ҳама муваффақиятҳо ва мушкилиҳое, ки ҳаст гуфтаниам, ки мо умед ба ҷавонони хушботини солимандеша дорем, чунки агар сират солим бошад, сурат ҳам зебо мегардад ва аз ин ду ҷавҳари хосиятдошта ба вучуд омада, дар кишвари офтобиамон комебиҳо ва пешравиҳои зиёдтар ба амал меояду мо дигар сари мушкилиҳо камтар харф ҳоҳем зад

М. Ҷайчиева, устоди кафедраи фанҳои гуманитарии ДТТ

ОБОДКОРӢ - МАРОМИ МОСТ!

Дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бо мақсади боз ҳам ободу зеботар гардонидани донишгоҳ ва ҳудуди он, инчунин сазовор истиқбол гирифтани 27-умин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳашару шанбегиҳо доир карда мешаванд.

Аз ҷумла, санаи 02.09.2018 бо иштироки зиёда аз 150 нафар устодону кормандон ҳашари донишгоҳӣ гузаронида, корҳои зиёди ободонию бунёдкориро ба иҷро расониданд.

Дар ҳашари рӯзи 02.09.2018 гузаронидашуда масоҳати 260 метри квадратӣ ҷуйбори обрав аз

донишгоҳ то Маркази тарғиботӣ тоза карда шуд.

Инчунин, дар дохили бинои таълимии №8, ки хушсифат аз таъмири ҷорӣ бароварда шудааст, тамоми кормандон ва омӯзгорон дару тиреза, синфхонаҳо, роҳравҳо ва мизу курсиҳоро тоза ва ораста намуданд.

Раёсати донишгоҳ тасмим гирифтааст, ки бе ҳалалдор намудани раванди таълим корҳои ободонию созандагиро то ҷашни 27-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон идома медиҳад.

З. Юсупова, муовини ректор оид ба тарбия



12 ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНЫХ МЕСТ ТАДЖИКИСТАНА, КОТОРЫЕ СТОИТ ПОСЕТИТЬ

Этот рейтинг составлен не для зарубежных туристов, а для нас с вами. Признайтесь, многие из нас, родившись в Таджикистане и даже прожив здесь всю жизнь, ни разу не побывали в самых красивых и интересных уголках родины.

Ну так вот, уже пора!

Итак, куда ехать?

Очень популярны у нас такие направления, как Нурек, Фанские горы, Искандеркуль, Умуинабад, Ховалинг, Бальджуван, Гулистон и др. А теперь подробнее и с ценами.

1. Нурек

По признанию туристов, в Нуреке есть как минимум три достопримечательности, на которые стоит обратить внимание: Нурекское водохранилище, комплекс "Окно" Космических войск РФ и дача президента Таджикистана.

Для отдыха есть уникальный комплекс "Аква клуб" - несмотря на видимую близость с населенным пунктом, посетитель практически будет отрезан от мира великолепным чудом - гигантским водохранилищем площадью 98 км², занесенным в Книгу рекордов Гиннеса. И попасть к этому месту отдыха можно только по воде!



Нурекское водохранилище

Чтобы провести здесь сутки, питаться три раза, переночевать в номере, покататься на катамаранах и т.п., в среднем придется заплатить в будние дни 375 сомони с человека, в выходные - 425. Впрочем, есть возможность провести там только день, без ночевки, и заплатить меньше.

2. Гиссарская крепость

Одно из самых известных исторических сооружений в Средней Азии, построенное примерно 3 тыс. лет назад. Крепость имеет главные ворота - арк, построенные в 16-м веке бухарским эмиром. К главному входу вели большие лестницы и террасы, обложенные кирпичом. Но, к сожалению, до наших дней они не сохранились. Сегодня рядом с крепостью растут две огромные чинары возраста 500-700 лет.

Это больше познавательно-краеведческий туризм, поэтому сюда массово возят школьников и студентов.



Гиссар

На сайтах наших туркомпаний в рамках тура к этому памятнику гостям предлагают посетить саму крепость, музей, медресе; вся экскурсия будет сопровождаться профессиональным гидом, а после нее можно покататься на лошадях. В стоимость путевки входит трансфер и вода, еда - уже за свой счет. Стоит такая поездка от 60 до 99 сомони, в зависимости от количества человек в группе.

3. Фанские горы и озеро Искандеркуль

Эти места манят не только иностранцев, но и местных туристов. Красивые озера, ледники и бурные реки. Летние

походы в Фанские горы стоят от 500 сомони и выше.

Турбаза "Искандеркуль" расположена в 160 км от города Душанбе на берегу живописного озера. А чтобы добраться до "озера Александра" - так издавна называют его в народе, - необходимо проехать по дороге, пробитой в отрогах Гиссарского хребта и преодолеть Анзобский перевал на высоте 2200 метров над уровнем моря.



Фанские горы

Проживание в коттеджах и палатках (без питания) в среднем стоит на 1 человека в сутки от 35 сомони и выше. Доехать до турбазы можно на арендованном за собственный счет или собственном транспорте.

Сутки на озере Искандеркуль обойдутся вам в среднем от 350 до 400 сомони, если вы будете участником группы. В эту стоимость входит и трансфер из Душанбе до озера, поход по окрестностям Искандеркуля, ночлег в хостеле на турбазе и 5 приемов пищи.

4. Памир

Этот туристический рай совмещает в себе почти все виды туризма - экстремалы устремляются к вершинам и бурным речкам, любителям природы очень интересны пейзажи Дарваза, Ванча, Хорога, Сареза. Развит тут охотничий туризм.



Гармчашма, ГБАО

Однако внутренние туристы чаще сюда едут из-за самого Хорога и горячих минеральных вод Гармчашмы. Главный город ГБАО привлекает самобытной культурой и самым высокогорным ботаническим садом. В Гармчашму едут за лечением, ведь это целебный минеральный источник. Лечебница "Гармчашма" была построена в середине XX века, а вплоть до конца XIX века местные жители поклонялись источнику и устанавливали маленькие алтари в тех местах, где воды выходили на поверхность.

Памирский тракт - высокогорная дорога, соединяющая таджикский город Хорог и киргизский Ош, длиной примерно 700 км. Это одно из самых живописных шоссе в мире, проложенное сквозь плато, бездонные ущелья, "марсианские равнины" и негостеприимные горные пустыни. Проехать по этому тракту мечтают многие автопутешественники.

Памирское направление для всех таджикстанцев (кроме жителей ГБАО, разумеется) стоит недешево. Например, средняя стоимость пребывания в санатории "Гармчашма", судя по предложениям на сайтах местных туроператоров, в сутки составляет от \$15 до \$105 - в зависимости от условий проживания. В эту стоимость входит трехразовое питание, лечебные процедуры, проживание в гостинице и др. Но это, конечно, стоимость без учета дороги. Чтобы добраться из Душанбе до "Гармчашмы" на автомобиле, за дорогу в одну только сторону придется заплатить 400 сомони.

5. Таджикское море и санаторий "Бахористон"

Санаторий расположен на побережье Кайраккумского водохранилища, в 25 км от Худжанда. Испокон веков долина реки Сырдарья славилась своей уникальной природой. В цифрах Кайраккумское водохранилище выглядит достаточно внушительно: длина 55 км, ширина 20 км, максимальная глубина 25 метров, а общий объем воды составляет 4,2 куб. км.

Расположение санатория "Бахористон" уникально тем, что он находится в экологически чистом районе. Санаторий предлагает различные курсы лечения и восстановления здоровья, активный отдых.



Санаторий "Бахористон"

Сутки пребывания в санатории обойдутся таджикстанцам в среднем от 260 сомони до 700 сомони, в зависимости от условий. В эту сумму входит проживание, лечение и трехразовое питание. Дорогу придется оплачивать отдельно - чтобы добраться из Душанбе до "Бахористона" на автомобиле, придется заплатить порядка 200-250 сомони (в одну сторону).

6. Пенджикент

Пенджикент, прозванный "Среднеазиатскими Помпеями", познакомит путешественника с древним городищем со средневековой цитаделью, окруженной жилыми и общественными зданиями, в некоторых из них сохранились настенные росписи. А близ Пенджикента есть поселение Саразм, где сохранились храмы зороастрийцев.



Городище Саразм, Пенджикент

Кроме исторических объектов на территории Пенджикента есть и места отдыха на природе. Например, часто люди интересуются поездками в долину Хафткуль. Нетронутая природа, где, несмотря на обилие туристов, очень чисто. Воздух прекрасный. В этой долине чередуются озера и горы, природные неопишуемые ландшафты. Можно заночевать в палатке.

Двухдневное посещение Пенджикента, древнего поселения Саразм близ этого города, ущелья реки Шинг, где расположены Маргузорские озера, обойдется таджикстанцу в 500-650 сомони. За эти деньги турист получит не только экскурсию по достопримечательностям, но и проживание в пенджикентской гостинице, питание и трансфер из Душанбе.

Источник: Asia-Plus
Продолжение следует

Фановар
Издатель: Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон
18 сентябри 2018

Рӯзнама бо се забон: тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ чоп мешавад.

САРМУҲАҶРИП:
Раҷабалӣ ШАРИФОВ

МУАССИС:
Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

Ҳайати таҳририя:

Амонзода И.Т., Тошматов М.Н., Юсупова З.Р.,
Ҳақимов Ф.Қ., Бобоев Х.Б., Юсупов М.Ч.

Нишонии мо:

734061- ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 63/3

Рӯзнама ба хотири риояи озодии афкор маводеро низ ба таъбир мерасонад, ки хилофи назараш аст. Аз ин рӯ, масъулияти ақидаи муаллифро ба уҳда намегирад.

Рӯзнама 04 июли соли 2017 таҳти рақами 007/рз-97 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шудааст.

Рӯзнама дар ҶДММ «Мега принт»-и шаҳри Душанбе чоп шудааст. Теъдоди нашр 1000 нусха.